

■ Ramiz Qusarçaylı

YAXŞI Kİ...

Yaxşı ki, yaxşını pis tanımadım,
Yaxşı ki, yamanı pis tanımışam.
Tanımadıqlarım vecimə deyil,
Tanıdıqlarımı düz tanımışam.

Çox gülü tağından uçurdu fələk,
Payız bulud-bulud, yaz lələk-lələk,
Dünyaya gələndən bir halal bələk
Gedəndə bir büküm bez tanımışam.

Şərin qürubunda dan keçməmişəm,
Ürək keçməmişəm, can keçməmişəm,
Nə yaxşı özümdən yan keçməmişəm,
Nə yaxşı, özümü tez tanımışam.

Ömür cihad deyil, gün taran deyil,
Ölüm haxdan yazı, üz qaran deyil,
Onsuz da çəkilib qurtaran deyil, -
Dərdin özündə də naz tanımışam.

Könülsüz nə sevdam, nə ahım olub,
Bir bənövşə boylu günahım olub,
Başımın üstündə Allahım olub,
Ən başda ilahi söz tanımışam.

QƏBİRDİ

Torpaqdan gözəli yox imiş demə,
İnsanın ən gözəl donu qəbirdi.
Bir kişi göyerməz hər on qəbirdən
Hər doqquz kişinin onu qəbirdi.

Gülün gülüşündə şəhin nəmi var,
Kefin də sonunda kəfən nəmi var,
Hər ömrün cənnəti, cəhənnəmi var,
İçini bilmirəm, fonu qəbirdi...

Gəzir, əl-əl gəzir oyun adamlar,
Gəzir buyruqlara boyun adamlar,
Abrını gövşeyir qoyun adamlar,
Örüşü örüşdü, yunu qəbirdi.

Çox duruş gətirməz bu duracaqlar,
Hələ çox dəstəyi tərs buracaqlar,
Bir gün diri-diri basdıracaqlar,
Elə dünyanın da sonu qəbirdi...

EŞQ YOLU

Tanrım, bu yol Eşq yolu
Gedirəm, bitmirəm ki.
Alırsan, al canımı
Xəsislik etmirəm ki...

Yüz yerdən izlənmişəm,
Düzünə düzlənmişəm,
Gözündə gizlənmişəm
Gözündən itmirəm ki...

Dadmışam hər azardan,
Nəyim var üz qızardan?!
Qorxum yoxdu məzardan
Piyada getmirəm ki...

MƏNLİK DEYİL

Bu səngər haqq səngəridi,
Zəhmində çox cəng əridi,
Ləngərim söz ləngəridi
Yüngül hava mənlük deyil.

Öz göyüm var, öz mələyim,
Öz xəttim var, öz lələyim,

Öz məzarım, öz bələyim
Haram yuva mənlük deyil.

Davam nə can davasıdı,
Nə də yorğan davasıdı,
Azərbaycan davasıdı, -
Ayrı dava mənlük deyil.

ÇİNGİZ

*Milli qəhrəman Çingiz Qurbanovun
xatirəsinə*

Bir şəhid ruhu da ucaldı göylər,
Bir şəhid boyu da böyüdü torpaq.
İndi də baş-başa verib mələklər
Çingizin adını pıçıldayacaq...

Dolub bulud-bulud süzür bir ana,
Bir ata səsinə nəmli sükut var.
Öyünə-öyünə basır bağına
Qəhrəman oğlunu qəhrəman Qusar...

Şığıyır Şuşadan qisas küleyi,
Hayqırır Murovdan Şah dağınacan.
Dolanır Çingizin cəsur ürəyi
Vətənin son qarış torpağınacan...

Dağ-dağ silkeləyib qara layları,
Qonur bayrağının hər rənginə o.
Oyadıb daşlaşan daş harayları
Qarışır himnimin ahənginə o...

Döyüşlər məktəbə dolacaq indi,
Açıq dərs olacaq yenə Qarabağ.
Hər uşaq qəhrəman olacaq indi, -
Şəklinin altına Çingiz yazacaq...

Bir Eşq də göylərə uçdu beləcə,
Bir Eşq də üzüldü könül barından...
Ağ atlı oğlana dönüb hər gecə
Keçəcək bir qızın yuxularından...

Bu il gül açmağa tələsdi bahar,
Gül açdı Vətənin qışında Çingiz.
Burda hər igidin öz zirvəsi var,
Burda hər zirvənin başında Çingiz!

Bir şəhid ruhu da ucaldı göylər,
Bir şəhid boyu da böyüdü torpaq.
İndi də baş-başa verib mələklər
Çingizin adını pıçıldayacaq...

ANAMA

Ürəyim üstündə şam bənövşəsi,
Ayrı nəyim var ki, yanası, anam.
Sənsən gülşənimin qəm bənövşəsi
Sənsən göz yaşımın sonası, anam.

Ovunmaz bu dərdim hər simin üstə,
Qar üstəndən qar yağır səbrimin üstə,
Elə ağlayardım qəbrinin üstə,
Qorxdum ki, uçular binası, anam...

Bu zalım fələyin üzü ağ olsun,
Dağı düzdə qalsın, düzü dağ olsun,
Sevməyən kim varsa canı sağ olsun
Məni sevlərlərin anası, anam...

YIĞILIR

Ötüşür qəm buludları,
Gözümə ulduz yığılır.
Dərd ürək-ürək dərilir, -
Bənövşə qız-qız yığılır.

Ömür əldə bağ kimidi,
Yollar yaşıl tağ kimidi,
Vicdan da papaq kimidi
Atdın, üstə toz yığılır ...

Təndir dolu küt adamlar,
Ayaq yuyur "büt" adamlar,
Elə artır şit adamlar
Bədənimə duz yığılır ...

KEÇİR

Üzülür ömrün saplağı
Nazilib iynədən keçir.
Günüm səhərdən başlamır
Gecikib öynədən keçir.

Söz üyütdüm bu dərd dənən,
Un urvaynan, kəpək çənnən,
Hər göynəyən keçmir mənən
Duz basıb göynədən keçir.

Sirr deyil ki, şeir özü də, -
Ah yeridi bir üzü də...
Göydən keçir Yer özü də
Bilmirəm göy nədən keçir...
* * *

Sovrulur ömrün xırmanı
Yerində can ətri qalır.
Ayrılığın kol dibində
Bir bənövşə sətri qalır.

Dağ daşlarır ətəyimdə,
Şimşək oynar kürəyimdə
Hər gün səngər ürəyimdə
Bir mısranın qətli qalır.

Gecələrə Ay tuturam,
Şöləsinə boy tuturam,
Ölümə bir toy tuturam
Əzrayılın xətri qalır...

A BƏNÖVŞƏLƏR

Nə çiçək günüdü, nə arı fəslü,
Nə yaza gedirəm, a bənövşələr...
Büküb ürəyimə bir sarı fəslü
Payıza gedirəm, a bənövşələr...

Bir yanda dağların bəyaz yuxusu,
Bir yanda quşların vida oxusu,
Üşüyür gözümde xəzəl qoxusu
Ayaza gedirəm, a bənövşələr...

Heyrətim ovunmur güllü oyundan,
İslanır tənəyin yaşıl suyundan,
Asılıb bir gülün əsmər boyundan
Güdaza gedirəm, a bənövşələr...

Əsdirir səbrimi o sirr sevdalar,
Sərsəri sevdalar, səfil sevdalar,
Qanıma susayıb qəfil sevdalar
O qıza gedirəm, a bənövşələr...

Ömür ağ yol üstə bəyaz yazıymış,
Çoxu çoxdan gedib, qalan azıymış,
Dünyanın son nazı ölüm nazıymış
O naza gedirəm, a bənövşələr...

GÖZÜMDƏ DƏRD ÇİÇƏKLƏRİ

Bu yazın pərt çiçəkləri,
Umsunur mərd çiçəkləri.
Gözümdə dərd çiçəkləri
Arı mənə yaxınlaşır.

Bulaq seldə duru ölüm,
Gül payızda sarı ölüm,
Yarı dərddi, yarı ölüm
Hara mənə yaxınlaşır.

Ürək tutdum ölən qəmə,
Nə qəm qılınc, nə mən qəmə,
Dirilməsə cəhənnəmə,
gora...
Mənə yaxınlaşır!

Yırdım köhnə cəbrləri,
Dözümləri, səbrləri,
Artır şəhid qəbirləri
Sıra mənə yaxınlaşır...

Mənəm yerin altı, üstü,
Bir az alov, bir az tüstü,
Sevgidi dünyaya qəsdim
Tanrı mənə yaxınlaşır...

(Əvvəli səhifə 22-də)

A DAŞ GÜLÜM

Bilirsənmi,
mən öləndə
Qəbrim üstə kim gələcək.
Göy üzündən mələk-mələk
Salameleyküm gələcək...

Könül kövrək,
tellər tarım,
Hər tel üstə bir qübarım,
Bir dodaqda misralarım
Bir dildə türküm gələcək.

Suc sığışmır hər yumağa,
Bük günahı başqa ağa,
Mən boyda dərd oxşamağa
Sən adda ərkim gələcək.

Günəyə çəkdim quzeyi,
Qəmdən keçir hər bəzeyi,
Qəlbimdə qəmlər muzeyi
Qarşına sərgim gələcək.

A daş gülüm,
a gül daşım,
Yanar gözündə göz yaşım,
Son mənzilə son savaşıım,
Bir də ilk sevgim gələcək....
* * *

Gəl, bir tale şəkli çəkək,
Torpaq narın, şum durudu.
Dəniz yuyur gözəlliyin
Dalğa şirin, qum durudu.

Çiçək çəkə, əl uzana,
Toxunasan, can qızına...
Bal bulaşib gül tozuna,
Şan pərişan, mum durudu.

Tel burulub üzdən keçir,
Qəm düşdüyü izdən keçir,
Eşq dediyin gözdən keçir
Eşqin yaşı dumdurudu...

AĞLAMA

Ağlayırsan, indi ağla,
Məni öləndə ağlama.
Qəbrim üstə güllər solub
Xəzan gələndə ağlama.

Sıxılma yas saxlayanda,
Geyib qara bağlayanda,
Ağla, dostlar ağlayanda,
Düşmənlər güləndə ağlama...

Gözəl davran, gözəl inlə,
Darılma dərd gözəlinlə...
Göz yaşını öz əlinlə
Özgə siləndə ağlama...

Öz tamı var, öz təhəri, -
Ölüm ömrün son bəhəri...
Gizlə gözündən qəhəri
Gözün biləndə ağlama.

Axşam şəri, səhər danı, -
Səninlə böldüm hər anı,
Sonuncu dəfə dünyanı
Yarı böləndə ağlama..

MAHUR HİNDİ...

Məni saldı yaman dərdə,
Əriyirəm pərdə-pərdə,
Bu Şuşasız pərdələrdə
Öləcəyəm...
yuxum çindi,
Mahur hindi...

“Rast” dəstgahı dərd ayəti,
“Əraq” əzmin “Vilayəti”,
Ruhum, öt bu qiyaməti
Yer yarılar sussam indi
Mahur hindi...

Mizrab zildə dəm əhlidi,
Qərib avaz bəm əhlidi,
Can qürbətə qəm əhlidi,
Qəmdən qəmə yollar mindi
Mahur hindi...

Məcnun könül biyabandı,
Leyli eşqin zülfü qandı,
Cabbar, Seyid, Zülfü, Xandı,
Naləsində daş da dindi
Mahur hindi...

Muğam Rəbbin səs rəngidi,
Səs də ruhun ahəngidi,
Ölüm ömrün son cəngidi,-
Bir təsnif də Ramizindi...
Mahur hindi...
Mahur hindi...

BORC

Sənə borcum olmasa da,
Ölməyi borc bildim sənə.
Ölüb qalan borcumu da
Bölməyi borc bildim sənə.

Gəl oxşa bu viranlığı,
Bir ömürdü bir anlığı,
Gözündəki qaranlığı
Silməyi borc bildim sənə.

Kim var eylər bu yoxluğu,
Vardan keçir ac toxluğu,
Tənha qalan bu çoxluğu
Gülməyi borc bildim sənə.

Bir ağı yon bu bəstənə,
Gül qoy sükutun büstünə,
Dirilib bir də üstünə
Gəlməyi borc bildim sənə...

SƏNDƏN KÜSMƏYƏ GƏLMİŞƏM

Səndən küsməyə gəlmişəm,
Qarşıma gül-çiçəklə çıx.
Yığ başına günahları
Tut üzünə ələklə çıx.

Mindi dağların sayı, dan,
Gül açılmır hər boyadan,
Özün qazdığın quyudan
Tut əlimdən ürəklə çıx.

Düş dilimdən, boğuluram,
Yum gözünü, sıxılıram,
Sənə tərəf yıxılıram
Qollarında xərəklə çıx.

Yoxmu bu qəhrin axırı,
Səbrim dərdlərin yağırı,
Gedirəm, göylər çağırır
Ta yoluma mələklə çıx...